

Grażyna Gajewska

Wsparcie dziecka w rozwoju. Konteksty opieki i edukacji

Zielona Góra 2009

ISBN: 978-83-7481-271-9

Spis treści:

Wstęp s.5

Część I.

Wsparcie w procesach opieki i edukacji. Kluczowe pojęcia

Rozdział 1. Wsparcie a opieka	s.15
1.1. Podstawowe rozumienia pojęcia „opieka” i jej konstytutywne cechy	s.16
1.2. Opieka międzyludzka: rodzinna, społeczna, spontaniczna (woluntarystyczna)	s.19
1.3. Wsparcie w procesie opieki	s.23
1.4. Wsparcie a formy opieki	s.24
Rozdział 2. Pomoc a wsparcie	s.27
2.1. Pomoc w ogóle a pomoc międzyosobowa i społeczna.	s.27
2.2. Wsparcie jako rodzaj pomocy	s.43
Rozdział 3. Wsparcie w relacjach międzyosobowych i społecznych	s.44
Rozdział 4. Mechanizm funkcjonowania wsparcia społecznego – próba uogólnienia	s.53
4.1. Podmiot wspierający innych ludzi w społeczeństwie i środowisku.....	s.56
4.2. Obiekty wsparcia	s.63
4.3. Dawanie wsparcia	s.66
4.4. Znaczenie wsparcia spostrzeganego	s.73
4.5. Odrzucanie wsparcia oferowanego	s.75
4.6. Efektywność wsparcia społecznego	s.76
Rozdział 5. Wsparcie w edukacji	s.79
5.1. Wsparcie w edukacji szkolnej	s.86
5.1.1. Wsparcie międzyosobowe i społeczne a powodzenie szkolne	s.96
5.1.2. Stosunek ucznia do szkoły i uczenia się jako skutek wsparcia międzyosobowego i społecznego.....	s.103
5.1.3. Wsparcie rodziców a powodzenie szkolne ucznia	s.105
Część II	
KIERUNKI BADAŃ NAD WSPARCIEM	
Rozdział 1. Interdyscyplinarne ujęcie wsparcia interpersonalnego i społecznego	s.111
1.1. Wsparcie interpersonalne i społeczne w ujęciu psychologii	s.112
1.2. Wsparcie w ujęciu socjologicznym	s.130
1.3. Wsparcie w ujęciu kulturoznawczym, antropologicznym	s.142
1.4. Wsparcie w ujęciu polityki społecznej	s.146
1.5. Wsparcie w ujęciu pedagogicznym	s.154
1.6. Wsparcie w ujęciu medycznym i pielęgnarskim	s.165
1.7. Podsumowanie	s.170
Rozdział 2. Wsparcie dziecka w perspektywie integracji i indywidualizacji	s.173
2.1. Integracja i jej zastosowanie w analizach o wsparciu dziecka w rozwoju i procesach opieki i edukacji ...	s.173
2.2. Indywidualizacja i jej zastosowanie w analizach o wsparciu dziecka w rozwoju i procesach opieki i edukacji	s.181
2.3. Integracja czy indywidualizacja ? Poszukiwanie konsensusu społecznego i jednostkowego	s.183
Rozdział 3. Wsparcie społeczne i pomoc w procesie opieki i edukacji dziecka	s.185
3.1. Znaczenie pierwotnej sieci wsparcia dziecka a wspieranie wtórne i częściowe – kumulacja wsparcia....	s.191
3.2. Wsparcie społeczne rodziny i dziecka w przestrzeni życiowej – działaniem na przyczynę a nie na skutki	s.196

3.3. Wsparcie społeczne w systemie opieki i edukacji dziecka – instytucjonalizacja procesów	s.198
3.4. O formach opieki dzielonej z rodziną i zastępczej w Polsce i na świecie – najważniejsze problemy	s.202
3.4.1. Współczesne problemy opieki dzielonej z rodziną a wsparcie społeczne	s.205
3.4.2. Współczesne problemy zastępczej opieki rodzicielskiej a wsparcie społeczne	s.209
3.4.2.1. Współczesne problemy adopcji a wsparcie społeczne	s.209
3.4.2.2. Współczesne problemy rodzinnych form zastępczych a wsparcie społeczne	s.211
3.4.2.3. Współczesne problemy placówek interwencyjnych a wsparcie społeczne	s.213
3.4.2.4. Współczesne problemy placówek socjalizacyjnych a wsparcie społeczne	s.214
3.5. Wsparcie społeczne w procesie opieki i uzyskiwanej samodzielności życiowej dzieci	s.216
3.6. Wsparcie społeczne w procesie wychowania a socjalizacja dziecka	s.223
3.7. Wsparcie społeczne dziecka w procesie jego edukacji	s.228
3.8. Od oparcia do wsparcia społecznego – tożsamość indywidualna i społeczna w biegu życia	s.232
3.9. Warsztat pedagoga a wsparcie społeczne	s.244

Rozdział 4. Wymiar aksjologiczny wsparcia społecznego. Problemy wsparcia społecznego dziecka w procesie rozwoju

4.1. Aksjologia pedagogiczna a aksjologia wsparcia dziecka w procesie opieki i wychowania	s.250
4.2. Ogólne pojęcia opieki, edukacji, pomocy i wsparcia podstawą rozróżnień wartości właściwych swoistych dla tych dziedzin działalności	s.253
4.3. Wartości wsparcia a wartość najwyższa w systemie antropocentrycznym	s.254
4.4. Zasada optymalizacji wsparcia społecznego w rozwoju dziecka	s.257
4.5. Strefa najbliższego rozwoju i jej znaczenie w optymalizacji rozwoju i wsparcia dziecka	s.260
4.6. Potrzeby dziecka a ich optymalizowanie przez dobrą opiekę, edukację i wsparcie	s.262

Rozdział 5. Struktura wsparcia społecznego w środowisku

5.1. Wsparcie społeczne jako działanie zorganizowane	s.279
5.2. Miejsce zintegrowanego wsparcia społecznego w społeczeństwie obywatelskim, demokratycznym, wspólnotowym, otwartym, zbiorowościach zorganizowanych i spontanicznych	s.280
5.3. Od wsparcia otrzymywanego do dawania wsparcia – w kierunku uspołecznienia	s.284
5.4. Organizacje pozarządowe we wsparciu społecznym dziecka	s.286

Rozdział 6. Badania nad wsparciem społecznym

6.1. Sposoby badania – pomiar wsparcia społecznego	s.289
6.2. Przegląd przeprowadzonych dotąd polskich badań nad wsparciem społecznym w kontekstach pedagogicznych	s.293

Rozdział 7. Metodologia badań własnych

7.1. Metoda triangulacji w badaniach wsparcia społecznego	s.299
7.2. Teren badań i jego charakterystyka pod kątem form opieki, wychowania i wsparcia ze szczególnym zwróceniem uwagi na rodziny zastępcze w województwie lubuskim i w Zielonej Górze....	s.301

Rozdział 8. Wsparcie społeczne dziecka – różne aspekty - egzemplifikacje w badaniach własnych

Badania wsparcia społecznego w wybranych instytucjach opiekuńczo-wychowawczych	s.304
8.1. Wsparcie społeczne dziecka w świetlicach środowiskowych – dzielenie opieki a wsparcie	s.306
8.2. Wsparcie wychowanków internatów i burs szkolnych – kompensacją doświadczanych postaw rodzicielskich – wyrównywaniem szans edukacyjnych	s.335
8.3. Wsparcie społeczne dziecka w pogotowiach opiekuńczych – interwencja a wsparcie	s.345
8.4. Wsparcie społeczne dziecka w domach dziecka – kompensacja a wsparcie	s.349
8.5. Wsparcie społeczne gimnazjalistów – dorastanie a wsparcie	s.373
8.6. Porównanie wyników od 9.1. – 9.4. i 9.7 wsparcia społecznego wychowanków świetlic środowiskowych, pogotowi opiekuńczych, domów dziecka, gimnazjalistów i studentów pedagogiki	s.375
8.7. Wsparcie dziecka w rodzinach zastępczych: spokrewnionych, niespokrewnionych i pogotowiach rodzinnych	s.380
8.8. Wsparcie społeczne w klasie szkolnej – poziom i zakres integracji	s.398
8.9. Wsparcie społeczne studentów pedagogiki – możliwości i ograniczenia kształcenia wyższego	s.404
8.10. Wsparcie edukacyjne dzieci z rodzin zastępczych – analiza wyników 5 letnich badań longitudinalnych ..	s.406
8.11. Co wsparcie może dać osobie wspierającej (na przykładzie studentów pomagającym w nauce dzieciom ze spokrewnionych rodzin zastępczych)	s.416

Zakończenie	s.421
Spis tabel	s.428
Spis schematów	s.432
Bibliografia	s.433
Indeks osób	s.478
Indeks rzeczowy	s.487
Summary	s.499